

GÜNDÜZ AŞIRI UYKULULUĞU OLAN HASTA HANGİ TESTLERLE DEĞERLENDİRİLMELİDİR?**1Sevgi Ferik, 1İbrahim Öztura, 1Barış Baklan***1Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı, İzmir*

AMAÇ: Gündüz aşırı uykululuk, en sık görülen uyku ile ilişkili belirtidir. Varlığını ve derecesini saptamak için objektif ve subjektif testler geliştirilmiştir. En sık kullanılan objektif test; Multiple Uyku Latans Testi(MSLT)dir. Epworth Uykululuk Skalası(EUS) da yine bu amaçla geliştirilmiş olan subjektif bir ölçektir. Her iki testin de uzun yıllardır kullanılıyor olmasına ve hatta MSLT'nin altın standart kabul edilmesine rağmen; ikisinin de literatürde güvenilirlikleri ile ilgili tartışmalı yayınlar mevcuttur. Biz çalışmamızda gündüz aşırı uykululuk tarifleyen kendi hasta grubumuzda EUS ve MSLT arasında korelasyon olup olmadığını anlamayı amaçladık.

YÖNTEM: Çalışmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Uyku Polikliniğine gündüz aşırı uykululuk yakınmasıyla başvurmuş 83 olgu (34 idiyopatik hipersomni, 21 narkolepsi, 20 obstrüktif uyku apne sendromu, 8 diğer nedenler) alınmıştır. Bu olgular klinik özellikleri, tüm gece polisomnografi, MSLT ve EUS sonuçlarına göre retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Olguların MSLT ile saptanan ortalama uyku latansları ile EUS'deki her bir soru ve toplam puan karşılaştırılmıştır. Ayrıca iki kez MSLT yapılan 5 hastanın MSLT sonuçlarının tutarlılığı da kendi içinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR: Olguların ortalama uyku latansları ile Epworth uykululuk skalasındaki her bir soru ve toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Benzer şekilde bu iki test arasındaki ilişki idiyopatik hipersomni, narkolepsi, obstrüktif uyku apne sendromu hasta gruplarında ayrı ayrı değerlendirildiğinde de anlamlı bir korelasyon bulunmamıştır. Ortalama uyku latansı, narkolepsi hasta grubunda diğer iki hasta grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı kısa saptanmıştır. Klinik şüphe üzerine iki kez MSLT yapılan beş hastanın ikisinin, ikinci MSLT sonrası tanılarının değiştiği dikkati çekmiştir; ancak yeterli veri olmadığı için test sonuçları arasında korelasyon analizi yapılamamıştır.

SONUÇ: Gündüz aşırı uykululuk yakınmasıyla başvuran olgularda kullanılan EUS kısa ve kolay bir ankettir. MSLT ise zahmetli ve laboratuvar şartlarında yapılabilen bir testtir. Ancak her iki testin de avantajları ve dezavantajları olduğu, aralarında zaman zaman korelasyon olmayabileceği bu nedenle her iki testin birlikte yapılmasının ve bu bulguların mutlaka klinik eşliğinde değerlendirilmesinin daha güvenilir olduğu kanısına varılmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: Gündüz aşırı uykululuk, Epworth Uykululuk Skalası, Multiple Uyku Latans Testi